

Pretiulu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimis cu posta in lantul monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. seu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. seu 11 franci. — Numeri singuratici se dau cate cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu III.

Nr. 90.

Sibiu, Sambata 8/20 Novembre.

1880.

Recensiune asupra cartiei: Convorbiri economice
de Ioan Ghica.

Editiunea III. Doue volume. Bucuresci 1879.

(Urmare.)

In Capu 2 din P. V auctorulu caracterisédia personificandu misielile speculantilor si usurarilorara sufletu, lasandu'i se vorbescă, precum diseram in Nr. preced., in jargonulu loru, pentru-cá cu atătu se fia inferati mai bine.

Vorbisem cu pop'a Stanu dela Piparati, se ne intalnimu la birtu la Gabranu, că se taiemu tergulu a trei buti de spiritu ce'i trebuia pentru consumatiunea stabilimentului ce are in satu. Estimpu a inchiriatu si carcium'a proprietariului, a facutu apaltu vendiarea beuturilor si'i trebue marfa mai multa. Ceasornicile la noi nu prea se potrivescu, fiacare regulédia pe alu seu dupa opinioniile sale politice si iata-me espusu se asteptu dinaintea unui tacamu parfumatu cu esbuquetu de sapunu prostu si slanina ranceda. Norocu că localulu nu e de natura a inboldi fomea musterilor.

La o mescióra alaturea, doui betrani se delectau intre tigarete si cafea, dandu din vreme in vreme cate unu paharutu de cognacu pe gătu.

Ti-ai adusu flacaulu din nauntru, kir Dobre, dicea celu din stang'a, o fi procopsitu nevoie mare; am auditu c'a luatu doftoratulu, o fi de vreo douedieci de ani; l'au pusu in slujba?

Se'l vedi, s'a facutu unu vlajanu cătu mine de mare; 'mi-a fagaduitu nepotu Vasilake c'o se dica ministrului se'l faca procuroru, că de! nu pote se'l faca mai multu deocamdata; e camu crudu; se incépa de josu; l'am scrisu si la clubulu celu mare, unde sunt totu feiori de ómeni, numai cheltuélă e camu mare, că-ci acolo au felu de felu de gusturi; ce se facu? se apuce si elu se intre in lume, cum dice si nepotámeu Vasilake, 'i-am luatu unu apartamentu la Grand-hôtel.

Da de ce se nu'l tii la dumnaeta la Jupiti, pàna'i vei gasi o tréba; că se nu bata pe trile haimana.

Vai de mine, cumetre, se se prostesca copilul la tiéra, dupa ce am cheltuitu o gramada de bani cu densulu! Se siédia in Bucuresci, se se frece cu ómenii, că de! de procopsitu, procopsitu e; dar nu e practisitu; scii: *αλλα τι πράγματα* *και αλλα τι γράμματα*, cum dice nenea Pana; uitate dumnaeta la coconu Lascarake, la coconu Hristake, la Encusioru si la Nicusioru, gandesci că sciu carte? si invertescu lumea pe degite; că sunt practisiti; judetiu la noi nu'l duce veru Jancu si cu nepotu Jordake? a potutu vre-unu gubernu fara densii? ne tragu pe toti de nasu; ce voru ei, aia se face.

Ia spune-mi ce face nepotáto Unghisióra? nu l'am vediutu de nu se tine minte.

'I-a fostu reu de totu, a avutu norocu c'a cadiutu ministeru, că dreptu in ocna se ducea; a alergatu nevast'a lui serac'a, vai de ea, mai cu rugatiuni pe la boieri, mai cu acathiste pe la bisericu, a datu Dumnedieu că tocmai candu ilu arrestuise a cadiutu si ministerulu; apoi arc si nisce prietini totu unu si unu; au sarit u cu totii că nisce smei si l'au scosu din belea; mancase nisce bani de ai visteriei.

Imi pare bine, saraculu, că a scapatu, omu cu familie grea, o gramada de copii, dar biat'a nevasta, bunatate de femei! Da de ce se fi cadiutu ministerulu, frate?

Ce, nu scii? vrea se dea pe Voda josu. Bine că 'i a prinsu de veste, că ne duceam supe copca.

Si nu 'i a facutu nimenea nimica?

Ce se 'i faca, că nu l'a potutu prinde, daca punea man'a pe densulu, apoi atăta ii era.

Cum nu l'a potutu prinde? l'am intalnitu si eri pe podu. O ilu scie si gubernu, că am unu finu, pe Terinte lacatusiu, cela scii, care deschisese

pravalei langa casele dumitale dela Popa-Rusu, s'a bagatu la Politie, d'astia cum le dice? ómeni de ordine, căte a carbóva pe di, tréb'a lui e se'l urmarésca si se duca raportu: unde merge, ce dice, ce gandesc. Ce pate bietulu crestinu, că umbla multu vai de omu! pune'ti in gandu, că intr'o di dupa ce s'a plimbatu tota diu'a mai pe in tergu mai pe la oboru, pe la nisce fabrici tocma langa barier'a Herestreului, s'a dusu de a mancatu la gradina la Guichard, apoi sér'a se te tii Terinte; dela capu podului Mogosioi la sfantu Visarionu, de acolo pe in Batiste a resboit'o tocma in Tabaci; candu a ajunsu in piétia la Radu-Voda, bietu finu Terinte a cadiutu pe o lavitia; intr'o clipa l'a si perdu din ochi, apoi umbla tota nótpea se'l gasescă; tocma despre diu'a le a diaritu esindu dintr'o casa in dosulu bisericu nemtiesci, unde se aduna ei nótpea de vorbescu. Umbla iute, nevoie mare.

O fi avendu bot-forti.

Asia nu! ia cisme de astea că ale nóstre, ghete.

Si a fostu in Tabaci? audi diavolu! si finut'o n'a pusu man'a pe densulu? Candu dicu eu că avemu unu gubernu de mamaliga! apoi mai dovedă de cătu asta? se mérga in Tabaci! Ce se le faci, daca nu voru se'l dea de golu proclatii aia de copii cu care se intielesese se faca revolutiune! Trebuie se scii că in tote e amestecat. N'a bagatu o bomba cătu capulu de mare in luleaua lui coconu Jancu Manu, de nici pâna acumu nu se scie cum s'a facutu asia caraghiosicu. Dar in complotulu lui Bontila nu era amestecat, si cine 'i a potutu da de capeteiu? S'a pusu atunci veru Jordake cu capulu si nu 'i a potutu veni de hacu! Si credi că nu era pe délu mitropoliei candu cu omorulu lui Catargiu? l'a sculatu procurorulu nótpea din somnu; s'a inclusu amendou in casa; ce 'i a disu, ce 'i a facutu, că 'i a datu drumulu. Uite, nu se face nimicu fara scirea lui: pe Englitera o are in busunaru, Sultanulu nu ese din vorb'a lui se'l picu cu céra, pe Russi'a valvartej o aduce; pe Franci'a, pe Itali'a si pe Austri'a ia asia le jóca; candu cu Beust candu cu Andrassy; atăta norocu că Bismark nu'l are la nazaru, mai alesu de candu a cunoscetu care sunt ómenii cei buni care isi iubescu tiér'a si sunt devotati tronului. De vrea elu, gandesci că nu opria resboiulu de anu, candu s'a prapaditu o gramada de lume; are se dea séma grea dinaintea lui Dumnedieu! atăta sange versatu si atăta bani cheltuiti.

O fi nene Dobre si cum dici dumnaeta, dar apoi si gubernulu prea s'a facutu de totu. Ba că ala asia, ba că alaltulu altmintirea, parc'am fi in vremea incusitii; scii dumnaeta că banuelile astea pote se bage in capulu ómenilor lucruri care nici nu le trecea prin minte. O multime de spioni cu urechi'a la usile si la ferestrele caselor si birturilor, ascultandu si pandindu diua si nótpea se apuce vreo vorba sau se ghicesca unu semnu; inventandu comploturi, spuindu minciuni si urdindu intrig, că se ia carbóv'a; denunciandu că o crima ori ce sentimentu de deminitate si de independentia, declarandu-te revolutionaru, anarchistu, petrolistu, indata ce nu esti ciocoiu unui ministru sau unui favorit u alu dilei, care iau asupra-le monopolulu patriotismului, alu ordinei si alu stabilitatii, si mai alesu alu dynastismului; ceea ce nu opresce că ómenii cei buni, credinciosi si devotati de astadi se fia tratati mane la rondulu loru de returnatori, de socialisti si de inamici ai tronului si vice versa. Si in verteju acestorui intrigi nemernice, scárbose si nerusinate care corumpu sufletulu, degrada si inabusiascu cugetarea, lasa cursu liberu venalitatii impiegatilor, care merge lantiu mana in mana cu coruptiunea gubernamentală, sporesce din ce in ce mai multu o biurocratie numerosa, apesatore si hraptore, care traiesc pe spinarea poporatiunei muncitore, precum traiesc o armata de invasiune

intr'o tiéra cucerita; face că o lume intréga, aren-dasi, negustori, meseriasi, napustescu comerciul si industri'a, le lasa pe man'a nemtilor si a evreilor si ei alerga cu limb'a scósa dupa posturi. Prin sate nu mai vedi decât perceptori si vatasiei, care mai iau că doua-dieci la sută, peste ceea ce este scrisu in lege si in roluri. In armata nu se mai cauta aperatori ai patrii contra strainului, ci ómeni devotati, instrumente ale ministrului; creditiosulu de astadi este mane banuitu; nu se cere dela oficeru altu meritu, decât se fia unu instrumentu de opresiune in contra poporului, că se'l pote tinea cu ori ce pretiu in tacere si in nemiscarea mortii, daca ar indrasni se strige: „destulu cu opresiunea, cu inmoralitatea, cu prevaricatiunea, cu calomni'a, cu intriga si cu minciun'a!“ sau daca ar voi se cera se beneficiodie de bunurile si de garantiile constitutiunii ce i s'a juratu. Ce se'ti spui, Nene Dobre, mie imi pare că unu gubernu lucrando cum lucrézia gubernulu nostru, isi perde timpulu; că-ci nimicu nu pote omulu, fia cătu de mare, in contra ideilor celor adeverate, in contra legilor superiore cari conduce destinele omenesci. Nu e bine că gubernulu se se incrédă numai pe poterea armata si se caute se ridice unu edificiu socialu intemeiatu pe intriga si pe minciuna. Totu muta pe oficeri de colo pana colo; totu ia comendile dela unii si le da la altii; par' că in dilele nóstre militarulu mai pote se nu aiba idei si convictiuni; mai pote fi despartit u de natuine; par' că mai pote fi ceea ce era mercenarulu Arnaut si Switzer. Daca le spui adeverulu se supera. Poternicilor nu le place se le arate cineva urmarile ce potu se aiba faptele loru, candu nu sunt basate pe dreptate si pe ratiune; si candu vorbele esu adeverate, reulu ce le vine ilu atribue aceloru care 'i a preventit, éra nici odata legilor ordinului moralu, pe care nu au voit u se'l tie in séma.

(Va urmá.)

Transilvania.

Sibiu. (Economia si comerciul cu vite, pretiurile victualielor de carne.) Se nu trecemu prea departe inapoi preste anulu 1848, pe candu boii cei mai frumosi se vindeau parechi'a cu 400 fl. valuta de Vien'a = 160 fl. m. conv., éra caii de remonta unulu căte 115 fl. m. c. pe alesu. Sub sistem'a absolutistica (1850—1861) se scumpisera tote obiectele asia, in cătu lumea credea că mai susu nu potu mergea. Ei, dara nu scimu cum se intemplá, că ómenii pe atunci castigau bani multi si nu le pasá de pretiuri mari; din contra economii se bucurau, că productele loru aveau pretiuri forte bune. Vite erau forte multe in tiéra, pe candu acuma, chiaru dupa marturisirea unanima a publicistilor magiari aristocrati, mai virtuosu de 10 ani incóce numerulu viteloru crescere neincetatu. A de-veratele cause sunt cunoscute; se pare inse că cei dela potere sufere de ide'a fixa, că concurrentia cu vitele care se importă din alte tieri, descuragiéda pe locitorii dela economia de vite si apasa pretiurile. Apoi că si in Romani'a s'a inpuçinatu preste mesura numerulu viteloru, nu numai spre cea mai mare dauna, ci — se o spunem verde, si spre rusinea tieri.

Gubernulu ungurescu opresce importulu de vite sub cuventu de cium'a vitelor. Forte bine face din acesta causa. Amu ajunsu inse, că opri-tulu se fia absolut, neconditionat, sub orice in-pregiurari. Caus'a nu pote fi si nici nu este alta, de cătu economia politica, pentru-cá locitorii tieri se'si pote vinde vitele cătu mai scumpu, daca le au. De aici vine urcarea enorma a pretiurilor de carne in acesta tiéra muntosă, facuta dela natura pentru economia de vite. Dara nu sunt oprite numai vitele cornute; nici chiaru oi, turme de ale locitorilor ardeleni, tinute dincolo, nu mai potu intra incóce, seu nici-decum, seu numai pe lang..

Ori-ce inserate,

se platesc pe serie seu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare căte 7 cr., la a dou'a si a trei'a căte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatii postei statului, addressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului.

„Observatoriu“ in Sibiu.

o multime de formalitati seu mai bine chicane. Scopul este si aci invederatu pentru-ca valorea locurilor de pascut se creasca catu se poate mai susu. La importulu de rimatori din Romani'a si Serbi'a se facu asemenea dificultati ca niciodata inainte. Se pricepe si acesta mesura si tote celelalte. Se lucra dupa unu planu concentricu. Despre o parte se treca de s'ar potea, teritoriul intreg alui tieri numai in proprietatea catoruva mii de familii, de alt'a pretiurile productelor se se urce neincetatu, pentru-ca pe acestu canalu toti banii se se scurga in manile proprietarilor. Este totu imitatiune englesasca. Astazi platim kilogr. carne de vita cu 46—50 cr., de porcu 46—50 cr., de oie 24—28 cr. (dupa piatie), grasimea de porcu 50 kil. 36—40 florini v. a.; nu voru trece 5 ani si mergendu lucrurile totu asia, virtualile de carne voru inainta cu alte 25% in pretiu.

Dara me rogu, ce castiga proprietarii cu acesta? Castiga atata, ca tote celelalte obiecte fara care nu potu fi ei nici-o di, se urca neincetatu in pretiu, pentru-ca incepandu dela dileriulu saracu pana la fabricantulu bogatu, toti voru se traiasca cu orice pretiu, si cei mai puçini au placerea de a se spendiurá seu innecá numai din respectu catra egoismulu aristocratiei vechi si a celei noue, recrutate dintre fiii lui Israfilu. Se invertu intr'unu cercu ametitoriu. Asia este egoismulu.

Candu vei cautá de aproape, tota cert'a cea mare diplomatica, ce mai curge intre Serbi'a si Ungari'a, insocta de amerintiari trufasie, se reduce la comerciulu cu porci, in care serbii facu mare concurrentia ungurenilor. Nu atata economii, catu mai virtosu speculantii cu porci facu acestu spectacol. Serbii si romanii, carii ducu porci la B.-Pest'a, sunt supusi la multime de chicane. Comerciulu acesta intorce milioane.

Urmarea va fi, ca comerciulu cu vite din Romani'a, Serbi'a, Bulgari'a isi va luá calea pe mare, prin porturile Tulcea, Constanti'a, Mangali'a, Varn'a, spre a se vinde in alte piatie europene, pe bani de auru, nu de sdrantie. Capitala imperiului otomanu a fostu dedata din secoli a considera pe Romani'a ca pe granaariulu si magasinulu seu de virtualii. Cantitatii immense de granaatii, oi cu suetele de mii, corabii incarcate cu untu, miere, passtrama (carne de vita, muschi uscati), unsore de vita (cervisii), seu, piei s. a., s'au transportat totudeauna din Romani'a la Constantinopole. Daca se va face unu singuru podu statutoriu preste Dunare, ceea ce trebuie se se intempele, atunci Romani'a nu va mai avea nici-o trebuinta de piatile capitelor austro-unguresci pentru productele sale; era manufacte si fabricate, a caror trebuinta o simte poporatiunea ei, ii vinu si pana acum in prea mare abundantia, mai bune, mai frumose si mai estine de catu mai tote cele austro-unguresci. La aceasta catastrofa national-economica trebuie se ne preparamu si noi ardelenii forte de timpuriu, seu mai bine, ar fi trebuitu se fimu preparati de multu, mai virtosu prin o reforma radicala in prasirea si ingrijirea de vite; ca-ci de ex. cu oile tiurcane cu lana grosa si pline de calbédia, cu cai mărtioge, cu bouleni ca nisce tiapi, flamendi si balegosi, tinuti in graduri scunde, strimte si inputite, nu se face nici o concurrentia economica, era cu rimotorii de soiu numai catu burzucii, dauna de bucatele predante pe ei.

— Clusiu. (Urmari immediate si altele asteptate dupa versarea de sange din 13 Novembre.) Este tocma o septemană, de candu redactorulu Nicolae Bartha fu mace-latu de catra oficiarii imperatesci Dienstl si Rüstow. N. Bartha, omu nascutu din familia de proprietari nobili de Ardealu, e cunoscutu ca magiar fanaticu, colcaitoru de ura neimpacata contra totu ce este austriacu, nemiescu, si mai alesu contra armatei imperiale. De l'ar fi cautatu cineva inadinsu in tota tier'a, ca se'i dea rol'a in totu casulu forte pericolosa, de a provocá si a insulta pe corpulu oficiarilor imperatesci, mai aptu abia ar fi aflatu pe altulu, afara dora de amiculu seu Gabr. Ugron. Nimicu nu caracterisidia mai bine orba a cutediare si totuodata ur'a acestei clase de omeni, decat atentatulu loru din Septembre 1877 candu plecasera se dea focu orasielor din Moldov'a si se strice calea ferata, ca se nu mai pota veni trupe muscalesci.

Revolt'a de acuma semena forte cu cea din a. 1834 provocata totu la Clusiu prin studenti si advacati tineri, pus inadinsu de catra cativa magnati, ca se insulte milita si se provoce bataia. Acea revolta fu innecata in puçinu sange de catra batalione romaneschi, comandate ca se traga in carne.

Cea de acuma nu se poate dice ca este innecata. Alti omeni si alte timpuri. Cea de inainte cu 46 de ani isi avuse urmarile sale; cea de astazi? cine va trai, va vedea.

Noi Romanii aru trebui se ne interessam forte de aproape a sci, daca Bartha incepuse provocarea in cointelegera cu omenii partidei sale, sau ca lucrase numai de capulu seu. Presupunandu ca comisiunea mixta, care a inceputu indata investigarile, va scote adeverulu la cale, noi vomu apucá in mana firulu pe care ni'l dà press'a mai moderata magiara. Din aceea aflam intre altele, frappant'a inprejurare, ca cert'a dintre locotenentele Rüstow si unu voluntariu magiaru nu s'a intemplat acuma, ci inainte tocma cu unu anu, si ca acel voluntariu avuse portari forte provocatorie catra oficiiri; asia perdiendu'si Rüstow patient'a, va fi disu si elu ungurului „magyar kutyá" = cane ungurescu, precum ungurii dicu germanilor la tote ocasiunile „huncfut a német", adeca nemtiulu e cane (sau porcu de cane) si alte insuite de acestea, ca totu atatea probe de iubire fratiesca. Apoi secatur'a dintre oficiari si voluntariu fusese de natura privata, ea nu se intemplase la vreunul locu publicu; prin urmare Bartha nu avea se o publice, afara numai daca avuse de scopu a irita pe ungurime asupra oficiarilor.

Ca Bartha si cei de partid'a lui au trebuitu se aiba unu scopu cu acea provocare, se cunoscse si din alta inprejurare, ca adeca Nr. 263 din „Kelet", in care se coprindu revelatiuni de acestea, fu arsu pe piati'a cea mare de catra multimea infuriata. Asia este toleranta loru, nu le place adeverulu.

Pana la ce gradu voru fi oficiarii cei doi de vina, acesta se poate decide numai cu legile militare in mana, de catra judecatorii loru. Atata recunoscu si unii unguri mai moderati, ca oficiariulu Rüstow ar fi venit in periculu de a'si perde rangulu, daca nu si-ar fi cerutu satisfactiune cu sabia, si apoi afila, ca Bartha ofensase forte greu pe cei doi oficiari secundanti prin aceea, ca in locu se le dea scaunu si unu responsu demnu de unu cavaleru, elu din contra, chiamandu pe servitorulu seu, prin acesta le-a deschis usi'a si 'ia datu afara in modu brutal, fara ca aceia se'l fia vetamatu cu nimicu. Candu vei cautá bine, acea fapta e de natura ca se irrite pe unu corpul intregu de oficiari, din cauza ca in acelui casu nu se poate dice, ca secundantii aru fi intrat la elu cu forti'a si ca ei insii l'aru fi provocati in persona, la bataia, ci densii a intrat la Bartha numai ca martori delegati si ca secundanti, conformu praxeii observate in tota Europ'a la duelle. Unii se si mira de moderatiunea acelor doi oficiari. Este cu totulu altu ceva, candu dicu cei ce cunoscu pe Bartha mai de aproape, ca Rüstow n'ar fi trebuitu se considera din capulu locului publicatiunea esita in „Ellenzék". Unu Bartha nu poate se vetame cu nici o insulta pe nici-unu oficiariu, elu nu are caracteru de cavaleru, nu merita nici provocare nici acceptarea provocarei.

Combinandu casulu dela Agri'a cu locot. colonelu Seemann in cert'a pentru standardulu ungurescu si inca alte cateva trase ca de Peru, cu aceasta din Clusiu, apoi tote simptomele arata, ca ungurii cauta certa cu felinariulu si ca se lucra mereu la spargerea dualismului si pentru simpla unione personala, seu dora si mai puçinu.

Dupa acestea trecem la actiunea garnisonei militarie de sambata si dumineca; premitemu inse, ca in Clusiu garnison'a e amestecata, din romani si secui.

Indata dupace oficiarii taiara pe Bartha, comanda garnisonei aflandu-o a si pusu in misicare cu celeritate nespresa, in cateva minute ostasii ocupara locuinta macelatului, inchisera strad'a aceea si pe cea vecina. Vediendu ca poporulu alerga cu miile, se comanda inplantarea baionetei; adaoge inse „Kelet" (263), ca comandanii ne avendu incredere in soldatii de nationalitate magiara, ca nu cumva se se revoltate si ei, sambata pe la 3 ore d. a. comandara o companie intreaga de romani (din regimentu romanescu-oláh regement), care venindu in doue colonie cu baioneta inplantata, inchisera strad'a din ambele parti.* Multimea se apropia pe la capetele stradei sbierandu si larmuindu.

Pe la 4 ore mai venira doue companii, acum inse cu baioneta la pieptu, dandu asaltu asupra poporului, care scapa in catrau apucá, era intr'a-

*) Ce mai mirare! De 400 de ani totu asia a fostu: romanii au fostu masacrati prin secui, secui prin romani. In Clusiu stă regim. 62 majoritatea secui si regim. Nr. 51 romani. Dienstl si Rüstow erau la regim. romanescu de rezerva.

ceea o alta compania luă pe cei doi oficiari Dienstl si Rüstow in mijlocu si conduse p'ací incolo, numai asia scapara ei cu vietia. In aceeasi ora siese companii erau postate de inaintea casarme, standu cat'a de asaltu.

De aci incolo adunarile municipali si altele de glote dela 5—6 mii, adresse, proteste, telegrame, injuraturile cele mai spurcate asupra armatei, decisiune unanima, ca nimeni se nu mai cutedie a salută pe vre-unu oficiariu imperatescu, nici a siedea la aceea măsa cu ei in locale publice, sub pedepsa de infamia si tradare. Tote acestea si alte demonstratiuni au durat pana luni; intr'aceea năptea sparsera si ferestrele generalului Demel; isi batura jocu si de generalulu magiaru Némethy din aceea garnisóna. Din toti, deputatul Gabr. Ugron isi face de capu: elu atata in cuventarea sa tinuta la poporu, catu si dupa aceea dicea, ca acum nefiindu preparati, se nu provoce versare de sange, dara se se prepare cu totii.

In fortareti'a dela Clusiu casca gurile 12 tunuri Uchatius catra cetate.

Dupa „Visum repertum" alu mediciloru, Bartha are in capu 4 taiaturi de cate 10—12 centim. in lungime, mai tote pana in osu; pe braçulu dreptu o intiepatura afunda si o taiatura; palm'a la aceea măna taiata in curmedisiu si se crede ca 4 degete i se voru amputa, ca abia se mai tinu de olalta; la braçulu stangă mai multe taieturi, era la propri'a măna degetulu micu curmatu, arteria cotului (arteria ulnaris) taiata; pe fața are numai o taiatura. Spun ca aspectulu lui in acea stare este fiorosu.

Comisiunea mixta are de presedinte pe prefectulu comite Colomanu Eszterházi, membrii civili pe Paulu Biro presedinte si Romanescu asessoru la acel tribunalu, era din partea militara unu maioru si 2 capitani auditori.

Deputatiunea ce duce adress'a la monarhul e de 3 membrii, condusa de prefectu. Prea bine; dara cursulu regulatu alu justitiei nu se va impiedica nici incurca prin deputatiuni si proteste.

— Aradu. (Unu oficiariu batutu de morte.) Carolu Schubert, primu locotenente in pens. mergendu acasa dumineca in 14 Nov. pe la 10 ore ser'a fu trantit la pamentu de catra individi necunoscuti si batutu pana a remasu mai mortu. Nefericitulu oficiariu a strigat dupa ajutoriu pana candu a mai potutu, dara pre candu au alergat omeni din acea strada, hotomanii au disparutu. Diariele voru a scie, ca Schubert fu tiranit curatul din resbunare.

Ungaria.

— Budapest'a. Delegatiunile se inchisera cu destula solemnitate si cu discursuri, dupace s'au votat budgetul mai intregu asia, precum l'au cerutu ministrii.

Diet'a unguresca s'au apucat de discussiunea budgetului; dara cu catu intra mai afundu in desbaterea lui, cu atata ese la lumina, ca deficitulu va fi multu mai mare de catu ilu prevediuse ministrul c. Szapáry. Intr'aceea dn. ministrul esi cu proiecte de lege, spre a introduce taxe (accise, inposito indirecte) pe cafea, zaharul si bere etc. Nici cafeo'a nici zaharulu nu se mai potu considera ca obiecte de luxu, precum au fostu considerate inainte cu 80—100 de ani, ci ca virtualii de prim'a necessitate. Se vedemu ce se va alege din acelea proiecte in decursulu desbaterilor. A mai esitu ministrul si in an. tr. cu de acelea, au fostu inse respinse.

Renumitulu br. Sennyei fu de parere, ca fara unu nou imprumutu onerosu nici asta-data nu este nici o scapare.

In siedinti'a din 15 Nov. se desbatu cu mare sgomotu caus'a lui Bartha.

Dela Agramu scirile mai nove sunt érasi forte funeste. In năptea din 16 Nov. fu de nou cutremur de vreo 6 ori, din care doue forte tari, ruginatice de edificie. Fric'a si desperatiunea este generala.

Romania.

— Bucuresti. Societatea national-economica Concordia inprovisă dela Septembre începe o espositiune modesta, curata romanescă, in capitala. Solemnitatea deschiderei dupa „Monitoriulu oficial" ne va interesa si pe noi, cari preparamu o espositiune totu romanescă pentru Augustu a. viit.

„Sambata, in 13/1 Novembre a. c. M. Sa R.

Dominitorulu a asistat la solemnitatea de gala a deschiderei espositiei „Concordia romana“ M. S. Domnului, dupa o dare de séma oficiala, a fostu primitu la sosire 'I de d. ministru alu agriculturei, comerciului si lucrarilor publice, inpreuna cu presiedintele societatii „Concordia“, d. C. Porumbariu, si membrii acestei societati, precum si de unu numerosu si distinsu publicu, care venise a asistat la aceasta prima serbare organisata in onorea muncei nationale. Dupa ce Mari'a Sa Regala a intratu in salonulu de onore alu espositiei, d. presiedinte alu societatii 'ia adressatu urmatorulu cuventu:

Prea Inaltiate Domne!

Societatea „Concordia romana“, fundata in scopulu de-a lucrat pentru desvoltarea spiritului de Asociatiune si a muncei intre romani, indeplinesc, astazi, un'a din principalele datorii, inscrise in statutele sale la art. 4, aceea de-a organizá espositii periodice, in cari se se vedia ce produc in arte si industriei societarii si alti romani aderenti, pentru momentu, si ceea ce potu produce pe viitoriu. Fiindu bine incredintiati, Prea Inaltiate Domne, ca daca acesta a fostu unulu din mijlocele cele mai poternice, prin cari natiunile cele mai luminate astazi au ajuns la regenerarea loru, natiunea romana nu va fi cea mai puçin favorisata de darurile naturei, spre a nu poate calcă si ea pe urmele acelor natiuni, mai cu séma ca nimicu nu'i lipsesc, nici bratia, nici intelligentia, nici vigurozitate, nici materiale, nici capitaluri, dar numai unu stimulentu, o incuragiare, o rechiamare la vietia, o destepicare din letargia la care timpurile de nenorocire si nestabilitate prin cari a trecutu, au condamnat'o pana astazi. Inaugurandu astazi aceasta mica serbatore a muncei romanului, societatea „Concordia romana“ se simte cea mai fericita vediendu pe Mari'a Vóstra Regala luandu parte, cum binevoiti a luá ori-unde vedeti unu incepelu de vietia a unei ramure de activitate a natiunei, alu carei parinte ati devenit prin atatea nenumerate probe de iubire si devotament la totu ce contribue pentru binele si fericirea ei. Primiti dar, Prea Inaltiate Domne, omagiele nostre de celu mai profund respectu si viau recunoscinta pentru aceasta inalta si domnesca incuragiare, ce dati micului nostru incepetu.

Visit'a Mariei Vóstre Regale este cea mai vedita incuragiare ce dati toturor aceloru romani si romance, cari au respunsu la fratiesc'a nostra chiamare. Domnesc'a Vóstra examinare a produselor loru va fi ca unu balsamu de inviere ce veti versá in anim'a si sufletur fia-carui si care'i va pune in positi'a aceea ca, daca acum se prezinta Mariei Vóstre Regale si tierrei sfiosi, cu mici si imperfekte producte ale muncei loru, la o viitorie espositiune, indoindu munc'a, abilitate si intelligent'a, se se presinte mai deznii de aceasta nobila si generosa buna-vointia a Mariei Vóstre Regale. Numerulu de 351 esponenti si esponente ce au luat parte la acestu concursu, prin productele loru, este si va fi, aceasta este credint'a nostra, atatea greuntie, cari semanate in diferitele parti ale tierrei, voru produce, intr'unu timpu forte apropiat, rodele cele mai bine facetore. Suntemu fericiti, Prea Inalte Domne, de-a exprimá in faç'a Mariei Vóstre Regale adenc'a nostra recunoscinta inaltului gubernu, care nu s'a marginitu numai a facilita sarcin'a ce ne-amu luat asupra-ne, accordandu-ne transportulu gratuitu atatu prin caile ferate catu si posta a toturor obiectelor ce ni s'au tramsu din diferte parti ale tierrei, dar a venit a spori continutul mici si modestei nostre espositiuni, tramitiendu mai din tote stabilimentele statului produsele loru, spre a fi expuse vederei publicului.

Tablou fidelu de ce avemu si de ceea ce ne lipseste, fia-care se va silí din tote poterile se imple golulu ce esista. Oglinda stravedietore a gradului nostru de cultura, fia-care va vedea in trens'a, catu de inapoiati suntemu si catu trebue se lucramu ca se potem ocupá locul ce ni s'a fixat in rondulu natiunilor civilisate; fia-care va vedea inse, si aptitudinile cele mai pronuntate ce avemu mai in tote ramurile activitatii nostre economice, dar ca ne lipseste acea perseverantia si acelu spiritu de Asociatiune, care ducu la lumanul dorit. Vediendu Mari'a Vóstra Regala si publiculu produsele si elaboratele expuse de diferitele nostre scoli de meserii de ambele sexe, cari abia sunt la incepulum loru, se va constatá inca odata, ce se astépta si ce au se devie acele focarie de cultura, si cum prin ele numai vomu ajunge a inzestrá pe romani cu ceea ce stramosii nostri numiau bratiara de aur, adeca mestesiugulu. Rogam dar Provedinti'a, Prea Inaltiate Domne, ca sperantele si aspiratiunile nostre si ale toturor romanilor, cari la 1866 chiamandu-ve din sinalu iubitei Mariei Vóstre Regale famili si confindu-ve destinatele loru, se traiti ani multi si fericiti pe tronul Romaniei, spre a le realizá, facendu astfelui din Romani'a o adeverata Belgia a Orientului si a potea se inscriemu cu litere de aur in paginile istoriei nostre numele Mariei Vóstre Regale si alu prea iubitei Vóstre soacie.

Se traiti Prea Inaltiate Domne,
Se traiésca M. S. R. Domn'a,
Prospere munc'a romanului!“

Prea Inaltiatulu nostru Domnu a respunsu in terminii urmatori:

„Espositiile au datu in tote tierile indemnulu celu mai poternicu artelor, industriei si meserilor, stabilindu concurrenti'a, resplatindu silinti'a. Speru ca totu asia va fi si la noi. Salutu dar, cu mare bucuria, an-tai'a espositie romana iniintiata prin initiativ'a societatii „Concordia“, si uredu din tota anim'a unu deplin successu acestei frumose intreprinderi, care sunt convinsu, va portá rodele sale. Am avutu in totudeauna dorinti'a cea mai viua de-a vedea industria si meserile nationale asigurate si desvoltate prin fabrice si prin scole practice, pastrandu-se astfelui tierii atatea milioane, cari mergu

in fia-care anu preste hotare. Voiu fi dar recunoscatoriu ori-carui va contribui si lucrá la emanciparea nostra economica. Dea Dumnedieu ca acesta mica espositie, care este dejá semnala unui progresu simtitoriu, se fia inceputulu intru dobандirea marelui resultatu, care va da noua vietia si tarie poporului romanu.

Multiamescu toturor cari au luat parte la aceasta roditorie intreprindere si voi trece cu placere prin diferitele sectiuni, spre a judeca silintele si munc'a fia-carui."

Acesta cuvinte au fostu acoperite de cele mai viu aclamatiuni ale asistentilor. — Apoi M. S. R. Domnului, insoçit u de d. presiedintele si membrii ai societatii, a visitatu diferitele salone ale espositiuniei, oprindu-se la fia-care sectiune a obiectelor loru espuse si cercetandu cu viu interesu producțiunile variate ale artelor si industriei romane, reprezentate aci prin numerose esantilone, si constatandu cu placere, ca acestu modestu inceputu poate luá o mare desvoltare, gratie spiritului care anima astazi tote clasele sociale, spre a dà o energica si vigurosa impulsione muncei si diferitelor meserii, si a ajunge a crea astfelui o industria a nostra propria, menita a deschide nove isvoré activitatii si avutiei nationale. La plecare, M. S. R. Domnului a promis ca va veni a visitat din nou espositia inpreuna cu M. S. R. Domn'a, care, din cauza unei usiore indispositioni, n'a pututu insoçi, la serbarea de deschidere, pe M. Sa Regala Domnului.

(Timpulu.)

Din Dobrogea.

— Actulu officiale ce urmádia indata aci la loculu antaiu, ne dà se intielegemu, ca gubernul Romaniei se incercă se dedea pe poporatiunea Dobrogeiei la vietia constitutionale si la exercitiul unor drepturi de autonomia municipale, in comune si in districte. Din alu doilea actu afiamu, ca in capital'a Constanti'a se edifica o biserică catedrala romanescă, cum si ca s'au luat mesuri, ca tote bucatile de marmura se se pastredie cu cea mai mare grijă. Acelea acte publicate in „Farulu Constantiei suna:

— „Prin inaltulu decretu domnescu Nr. 2511 dela 21 a le curentei consiliurile comunelor urbane si rurale din acestu judetiu sunt convocate a se intrunu in dilele de 18 si 19 Novembre viitoriu la 10 ore a. m. in localurile primarielor, ca se alega, cei din comunele urbane cate trei delegati, era cei din comunele rurale cate doi delegati, conformu art. 38 din legea organica a Dobrogeiei. Afara de aceasta, consiliurile comunale voru desemna, cele urbane cate doi si cele rurale cate unul din cei mai de frunte contribuabili ai comunei, care urmádia de dreptu a luá parte la alegerea consiliului judeitanu potrivitul aliniatului 2 dela mentionatul articolu. Delegati alesi si acei desemnati in modulu aratatu mai susu sunt convocati a se intrunu in dio'a de 22 Nov. la resedintele ocóleloru respective, unde voru procede la alegerea a cate doi membri in consiliul judeitanu.“

— Prefectur'a primindu dela onor. ministeriu alu instructiunie publice si cultelor, in urm'a cererii sale, fonduri pentru stringere de materialu necessariu catedralei romane, ce este a se edificá in orasulu Constanti'a, a luat dispositiuni prin d-nii administratori de Constanti'a si Mangali'a, pentru a se opri pe séma administratiunei tote bucatile de marmura seu pétra (cele de pétra numai in stare forte bona), ce se voru gasi, neapartindu cuiva, in aceste doue plasi. Sunt invitati, totudeodata, d-nii administratori, a inainta neintardiatu unu raportu de numerul bucatilor si de costulu transportului loru pana in acestu orasius, ca se se inainteze in urma sumele cuvenite; si a dà ordine severe primarilor, ca se pastredie cu cea mai mare grijă, pietrele, marmurile si colónele, pana ce se voru transportá.

Tote petrile seu marmurile cu inscriptiuni antice voru fi de asemenea tramise prefecturei.“

— Migratiunile turcescii se continua neincestatu. In 20 Octobre s'au intorsu in Dobrogea 85 persoane, barbati, femei, baiati; la Bulgari'a 14. In 21 mai venira in Dobrogea 35. In 18 au emigrat din Dobrogea la Constantinopole 83, din Bulgari'a 176 pe 2 vapora. In 20 Oct. mai esira din Dobrogea 8, din Bulgari'a 50.

Istoricii si etnografi, inca si barbatii de statu potu se invetie multu din acestea stramutari, care sunt o imagine viia a multoru popóra din vechime, din evulu mediu si chiaru mai dincóce, cum ómenii isi schimbau locuintele.

Se pare ca comerciul maritim in portulu Constantiei ia o desvoltare totu mai considerabila. Asia de ex. numai in 7 dile intre 18—25 Oct. au intratu in acelu portu 8 corabii incarcate, 1 desierto, au esitu inse din portu 11 incarcate si numai 3 desierte. S'au descarcat 141,342 kilogr. marfi straine, s'au incarcat 62,527 kil. marfi diverse si 2325 kile (pr. 8 galete de Ardealu) cereali.

Britania mare.

— Londra, 15 Novembre. Cu ocaziunea unei serbatori in Bristolu, d. Northcote tinu un discursu, in care declară ca tractatulu dela Berlin nu contine nimicu nici despre o cedere Dulciniei, nici despre unu aranjamentu ce trebuiá se se inchiaie vér'a aceasta cu Greci'a. Elu desaproba tote mesurile de siluire, de si doresce ca Port'a se si indeplinesca tote indatoririle. Atatul demonstratiunea navală, catu si incercarau de a restabili concertulu europeanu, sunt unu fiasco. Englter'a nu voiesce se faca unu resbelu pentru Greci'a. Oratorulu blamida politica in privint'a Irlandei si crede ca atatul liberalii catu si conservatorii — aceste din urma inca in ori-ce casu — sunt rivali ai radicalismului.

(Dupa Tel. din Buc.)

Sciri diverse.

— Sibiu. Eri in 19 Nev. s'a serbatu dio'a onomastica a Majestatiei Sale imperatesei si reginei Elisabet'a, cu Te Deum in biseric'a parochiala rom.-catholică si in alte biserici. Pe edificiile publice erau arborate cunoscutele standarde treicolore si celu bicoloru.

— In comun'a vecina Turnisoru au arsu alalteri superedificatele la 13 economi, totu in strad'a unde arsesse si in Aprile a. c. Ventu mare ce tinuse doue dile, adusese in celu mai mare periculu comun'a intréga, dara pompierii cetati comandanti indata la acelu focu si husarii stationati acolo au abatutu peirea prin incordari extraordinarie.

— (Res bunare nationala.) Din Ungari'a nu se mai comanda nici-o marfa. „Nu se primescu“. „Nu trebuie“. „Retour“. „Dupa ce in Ungari'a si in Budapest elementulu germanu este persecutat (unterdrückt), nu me simtiu indeninatu a mai face comerciu cu marfa din Ungari'a.“ Acestea si asemenea acestora sunt responsurile care vinu la comerciantii din Ungari'a, nu numai din Germania propria, ci si din Vien'a, Prag'a, Lintiu, Insbruck. Acesta este resultatulu persecutiunie de nationalitati, éra de candu se agita cu furia, ca se silésca pe toti neguitorii de tote nationalitatile a portá protocole (socoteli) numai in limb'a magiara, nicairi cunoscuta in Europ'a, de atunci germanii se retragu si mai tare de catra comerciantii Ungariei si ai Transilvaniei. Consecentiele potu se fia forte funeste: ruinarea creditului si vetamarea grea a interesselor national-economice.

Ce stare desperata!

— (Constituire.) Societatea de lectura „Virtus romana rediviva“ a junimei studiouse dela gimnasiulu gr. cath. din Naseudu, incepandu-si activitatea pre anulu scolasticu 1880/81, s'a reconstituitu in 19 Septembre sub conducerea onoratului Domnu professoru Gregoriu Pletosu, in modulu urmatoriu: presiedinte: Josifu Catulu std. VIII cl.; vicepresiedinte: Nicolau Popu, std. VII cl. gimn.; notariu alu siedintelor si alu corespondintelor: Aleșandru Halitia, std. VII cl.; cassariu: Georgiu Verticu std. VII cl.; bibliotecariu: Aleșandru Buteanu, std. VII cl. si controlorul: Vladimiro Haemaru, VIII cl.

Acesta aducinduse la cunoscint'a publicului, totodata isi tine de santa datorintia a esprime cea mai adanca multiamita onoratelor redactiuni pentru tramtarea gratuita a pretiuitelor sale foi, rogandu-le, ca si pre venitoriu se binevoiesca a o sprigini cu acelu favoru.

Din siedint'a societatii „Virtus romana rediviva“ tinuta in Naseudu 7 Novembre 1880.

Presiedintele: Notariul:
Josifu Catulu. Aleșandru Halitia.

— (Statistic'a globului.) Partea locuibila a globului, are o suprafatia de 134.600.000 kilometre patrate, e locuita de o poporatiune de 1,283 milioane de individi. Sum'a mortalitatii intr'unu anu este aproximativ de 333.000,000; pe fiacare di: 91,544; pe óra 3,731 ómeni; pe minuta 60, pe secunda unu omu. Asia dara, fiacare din pulsatiunile ómenei nostre insenma móretea unui omu.

Durat'a de mijloc e de 33 ani. — O patime a poporatiunei móre inainte de 7 ani, o junetate inainte de 17. Din 100 mi de individi, unulu ajunge la etatea de 100 ani. Ómenii insurati traiescu mai multu de catu cei neinsurati.

(Romanulu.)

— (Nou'a comuna Michaiu Bravulu.) Pe mosi'a monastirei Vacaresci, din plas'a Baltii, si chiar la botarulu judeciului Brail'a cu Jalomitia, s'a inintiatu, nou'a comuna Michaiu Bravulu, asiediata pe o costa frumosa si cu vedere spre Dunare.

Acesta comuna are o vatru de 200 case si este

populata de 200 capi de familie, insuratiei sateni. Pe langa locurile de casa si de araturi, li s'a rezervatu locutorilor in tota lungimea satului si unu locu in largime de 30 stamjeni pentru a face fontani, si adaptatore pentru vite. Prin aceasta comuna trece drumul celu vechiu alu Calarasiloru, si se afla situata la o distanta de trei chilometri de departe de Dunare.

(Rom. libera.)

Parochulu greco-oriental Joachimu Munteanu din Gur'a-rifului

a cutediatu a provocat pe redactiune in Nr. 87 alu „Observatoriu la pag. 348, ca scirea despre condamnarea lui la inchisore pe 15 dile se o declare de o reputati sa scornitura. Parochulu Joachimu Munteanu a fostu condamnatu la inchisore in doue instantie si erorea raportorului a fostu numai in cifra. Dara a fi condamnatu la inchisore pentru fapta rea prin tribunale competente, la 24 de ore seu 15 ori mai multe dile, este totu una; din punctul de vedere moralu si juridicu decide calificarea coprinsa in documentele si marturiile, cu care tribunalele motivedea judecat'loru. Adeverul autenticu este urmatoriu:

Dupa o certa forte scandalosa avuta cu unu locutoriu fruntasii din Gur'a-rifului, anume Jacobu Arsenie, (nóptea in cărciuma), acel pop'a Joachimu Munteanu ia trasu mai antau o palma, pe care Arsenie ia dat'o indaraptu, scurtu, ei s'a batutu.

Se vede ca pop'a Joachimu s'a simtitu batutu mai reu de catu Arsenie, ca-ci elu a produs si unu Visum repertum dela unu medicu. Judecatoriu din Salisce prin sententia sa din 15 Aprilie 1880 Nr. 499 b. f. condamna pe Jacobu Arsenie la o amenda de 15 fl. seu no voindu ori ne potendu a plati, la arestu de trei dile si portarea speselor processului. Conformu §§-iloru 411 et 412 din cod. pen. judecatoriu avea dreptu se'lu condamne pana la 6 luni de arestu; dara din patru motive mitigante, numerate de catra judecatoriu, i s'a dictatu pedepsa cea mai usiora, constatandu-se totuodata, ca pop'a Joachimu „ia datu ansa acusatului, de s'a astitatu „asupra'i, lovindu indirecte si in modu astutu in onorea „nestestei acusatului, si dandu'i acusatului pe langa asta „inainte de seversirea faptelui, si o palma preste „obrazu.“ Aceeasi judecatoria adaoe in motive: „des-“velindu-se din contra prim cercetare, ca vetamatulu „in calitatea sa de slusbasiu alu altariului si alu tem-“plului moralitatii publice si sociali religiose, traindu „chefuitu prin carciu me, si certandu-se cu unulu „si cu altulu, se da insusi de golu, ca densulu ca ast-“feliu (ca atare, Coresp.) mai puçinu pote face pretensia „la unu respectu deosebitu, precum va se si'l usurpedie, „acusatulu nu s'a potutu agrava de considerantele „§§-iloru susu indicati.“

Aceeasi judecatoria avendu in vedere §§-ii 270, 263, 269 si 426 apoi 496, in care pentru o fapta ca a popii Joachimu Munteanu se dictedia pedepsa de arestu dela 3 dile pana la 1 luna, avendu inse si alte considerante, si anume ca in momentele bataliei era beatu ilu condamna numai la o amenda de 5 florini, seu arestu de 24 ore.

Acesta sententie publicate, ambii batausi au apelat la tabl'a regesca (Curtea de apellu). Aceasta a dou'a instantia in siedinti'a sa publica (nyilvános ülesben) din 2 Juliu 1880 Nr. 2916 a schimbatu sententia judecatoriei din Salisce numai in favorea lui Jacobu Arsenie, scadiendu'i arestulu dela 3 la 1 di si amend'a dela 15 la 5 fl. era sententia adusa contra popii Joachimu Munteanu o a confirmatu intocma.

Acesta a dou'a sententia venita in cale de ape-

latiune, s'a publicat la judecatori'a din Salisce in 17 Juliu 1880 Nr. 896.

In procesulu de pressa din 28 Oct. a. c. dn. ad- vocatu Arz de Straussenburg a produs ambele acestea sententie la curtea de jurati, in audiul numerosul publicu, pe care inse voindu a'lu crutiá, nu le-a citit atunci; dara ori-cine ar vrea se le cunoasca coprinsulu intregu, le pote avea usioru, dupa originalu.

Pop'a Munteanu e omu de 33 de ani, casatoritu. J. Arsenie (fetiorulu preotului repaus.) de ani 38 cu 5 prunci.

Pretiurile cerealeloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la

	16 Novembre st. n. in Sibiu:
Grâu, dupa cualitatii	1 hectolitru fl. 7.30 - 8.30
Grâu, amestecat	1 " " 5.70 - 6.70
Secara	1 " " 5.60 - 6.60
Papusioiu	1 " " 2.80 - 3.30
Ordui	1 " " 3.90 - 4.30
Ovesu	1 " " 1.90 - 2.20
Cartofi	1 " " 1.60 - 2.20
Mazare	1 " " 7.00 - 8.00
Linte	1 " " 9.00 - 10.00
Fasole	1 " " 5.50 - 6.50

Cursuri de Bucuresci in Lei noi (franci).

7/19 Novembre 1880.

Obligatiuni rurale din 1864 convertite cu 6%	1. 85. - b.
Inprumutul Oppenheim (Londra) din 1866 cu 8%	108. - "
Obligatiuni dominiali cu 8%	104. - "
- Creditu fonciari ruralu cu 7%	100. - "
- Creditu fonciari urbanu cu 7%	93. - "
Inprumutul municipalu alu capitalei din 1875 cu 8%	99.14. - "
Actiunile calitorilor fer. rom. (Berlin) din 1866 cu 5%	55. - "
Obligatiuni din 1868 cu 6%	98.40. - "
Prioritati cu 8%	— - - - -
Actiunile bancii Romaniei din 1869	310. - "
Daci'a, comp. de asecur. din 1871 act. (fr. 500) 8%	215. - "

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei de cantoru-docente din Portiu, diecesa gr. cath. a Gherlei, tractulu protop. alu Ipolui, se publica prin acesta concursu pana la 31 Decembrie a. c.

Solutiunea anuala e: 100 fl., 40 mertie (ferdele) grauntie, 3 org. □ de lemn, — gradina de 2^{1/4} jugere — la campu de 4 mertie semenatura — si accidentii stolare.

Doritorii de a dobandi acesta statiune se voru prezenta la senatulu scolaru de acolo pana la terminului preseptu.

Datu in Hidigu (Hidvég) 16 Nov. 1880.

(46)

Joanu Vicasiu, protop.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei de cantoru-docente din Siumalu, diecesa gr. cath. a Gherlei, tractulu protop. alu Ipolui, se publica prin acesta concursu pana la 31 Decembrie a. c.

Solutiunea anuala e: 100 fl. v. a., 3 org. lemn, 80 mertie grauntie, competititia cantoralu, agru arabile de 7 mertie semenatura, fenatiu de 3 cara fenu, gradina de 480⁰ □ si accidentii stolare.

Doritorii de a ocupa acesta statiune se voru prezenta la senatulu scolaru de acolo pana la terminului preseptu.

Datu in Hidigu (Hidvég) 16 Nov. 1880.

(47)

Joanu Vicasiu, protop.

• Cura pentru érna. •

Wilhelm's

THE'A CURATITORE DE SANGE

antiartritica si antireumatica

a lui

(1) 22 - 25

Franciscu Wilhelm,

farmacistu in Neunkirchen (Austria de josu), a fostu folosita in forte multe casuri cu rezultatele cele mai bune, ceea ce se probădă prin mii de scriitori de recunoștință, in contra sioldinel, a reumatismului, a ranelor deschise, in contra retelelor invecite si permanente, a ranelor care purojează neinfectat, ale bubelor pe piele, remase din morburii secuale, bubelor de pe corpul si din fatia, petelor, bubelor sifilitice, inflaturelor de ficat si spina, durerilor hemoroidale, galbinare, suferintelor intensive a nervilor, a muschilor si a durerilor la incheiaturi, greutatilor de stomac si de venturi, incuerilor, ale udului, polutuiuilor, inpotentiei la barbati si pările albe la femei, morburilor scrofuloase, inflaturi ale ghindulelor si in contra altoru suferintie. Atestatele la cerere se tramitu gratis.

Pachetele impartite in 8 doze se afia cu pretiu de 1 fl., pentru timbru si pachetare se socotescu 10 cr.

Pentru de a se apară de falsificate, se se caute cunoscurtele marce brevetate si legalizate in mai multe state.

Se afia de venduire in Sibiu la d-nii Fried. Thallmayer si I. B. Misselbacher.

• Cura pentru primavara. •

(41)

8-24

Numai odata

se ofere ocazie asia de favorabila, de a procura unu orologiu escelentu, cu jumetate pretiulu.

DESFACERE grandiosa.

Raporturile politice, care s'a ivit in intregu continentul Europei, n'a lasat neatinsa si Elvetia. Consecintia a fostu emigrarea lucratilor in masse, care a pericitat esentienta fabricelor. Si fabrica representata de noi, care e cea dintai si cea mai insemnata fabrica de orolge, a inchis de o cam data fabricarea sa, increditandu-ne pe noi cu vendiare fabricelor sale. Aceste asii numite orolge-de-buzunariu Washington, sunt cele mai bune de pe lume, sunt forte eleganti gravurate si inrumsate si lucrate dupa sistemul american. Tote orolgele sunt repassate (examinate) pe secunda si garantantu pentru siacare 5 ani.

Ca dovada a garantiei sigure si a soliditatii celei mai severe, ne obligam prin acesta in publicu, ca suntemu gata a reprimi si schimba siacare orologiu, ce nu convine.

1000 remontoire de buzunariu, fara cheie de intorsu la tota, cu mantela de cristal, regulante cu acuratetia extraordinara de pe secunda; afara de acesta aurite prin electrogalvanism nou, dinpreuna cu lantul si medalionu etc., pretiu de mai inainte fl. 25, acum numai fl. 10.20 de unulu.

1000 ancoră exemplarie de lucru din nicol-argintu, pe 15 rubinuri cu cadranuri in emaliu, aretatoru de secunde, sticla lata de cristal, mai inainte cu fl. 21, acum numai fl. 7.25 de unulu, tote repassate pe secunda.

1000 orolge cilindre inrumsate in capsula de nicol-argintu, cu sticla lata de cristal, pe 8 rubinuri forte finu repassate, dinpreuna cu lantul, medalionu si cutie de catifea, mai inainte fl. 15, acum numai fl. 5.60 unulu.

1000 orolge ancoră de argintu veritabilu de 13 loti, probat de oficiul monetar c. r. pe 18 rubinuri, afara de acesta aurite prin electricitate, forte finu regulate. Orolgele au costat mai inainte fl. 27 acum numai fl. 11.10 unulu.

1000 orolge remontoire-Washington de buzunariu, din argintu greu si veritabilu de 13 loti, probat la oficiul c. r. de puncare, pe langa garantia severa, repassate pe secunda, cu mechanismu de nicol asia, incat orolgele aceste n'aici candu lipsa de reparatura. Orolgele aceste au costat mai inainte fl. 35 si astazi se capeta cu pretiulu fabulos de estinu numai cu fl. 16. Afara de acesta langa siacare orologiu se da gratuitu unu lantul, medalionu si cutie de catifea.

1000 orolge pentru domine, de aur veritabilu, cu 10 rubinuri, mai inainte cu fl. 40, acum cu fl. 20.

1000 orolge remontoire de aur veritabilu pentru domine sau domine, mai inainte cu fl. 100 acum fl. 40.

650 orolge de parete cu incadratura de emaliul celu mai finu si cu mechanismu de sunatul, mai inainte cu 6 acum cu fl. 3.75 unulu repassat.

650 orolge destepătorie, cu aparatu de larma, forte finu regulate, aplicabile si ca orolge pe masa de scrisu, mai inainte fl. 12 acum numai fl. 4.30.

650 pendule cu lucru forte finu de sculptura in casulii inalte gotice de lemn, de intorsu in siacare a opta di, regulate finu pe secunda, forte frumose si imposante; de ore ce un astfel de orolge si in 20 de ani mai are pretiu indoit, se nu lipsesc astfel de orolge din nici o familia, mai cu suma pentru ca astfel de piesa de cabinetu este decoru in siacare locuinta. Orolgele aceste costau mai inainte fl. 35, acum numai fabulosu pretiu exceptional de estinu de fl. 15.75 unulu.

Comandandu cine-va orolge pendule, are se adauge si o arvuna.

Adress'a:

Desfacere de orolge

Fabricei de orolge Fromm.

Vien'a, Rothenburgstrasse Nr. 9, Parterre.

Editoru si redactoru responsabilu: G. Baritiu.

Tipariu lui W. Krafft.

nu este insielatoria,

me deobligu prin acesta in publicu, daca marfa nu convine, a o rentorce; fara nici o greutate. Indreptu la epistolele de multiamita ce mi-au venit, si pe care iimi voi permite ale publica successivu. — Cine doresce deci a primi pe banii sei o marfa buna si solida si nu lapadatura, se se adresedie numai catra

Ca dovada, ca anunciu meu
Vien'a, Rothenburgstrasse 9, vis-à-vis de palatulu archiepiscopal.

(40) 8-24